

Autors: Marc Ortiz López
Martí Paulet López
Pol Pérez Castillo
Marc Luis Ponce Sochnov

PEC 1: Conceptes econòmics bàsics

- A) Llegeix dels apunts : “Manual per ser un bon ministre d’economia”:
- Tema 1: Conceptes econòmics bàsics.
 - Tema 2: Especialització, intercanvi i diner.
- B) Treballa els casos 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 associats als Temes 1 i 2.
- C) Llegeix del document “Lectures d’economia. PEC1” els articles:
- SEPE vs. EPA (art.1).
 - Hay vida más allá de la jornada completa (art. 2).
 - Por qué crece la población Activa (Carmen Alcaide) (art.3).
 - La importancia de los ERTES como instrumento amortiguador de la crisis (art.4).
 - Todo lo que siempre quiso saber sobre el IPC y nunca se atrevió a preguntar (art.5).
 - ¿Cuál es la inflación ideal? (art.6).
 - ¿Nos engañan los políticos cuando nos dan datos sobre la inflación? (art.9).
 - Un ejemplo de inflación de oferta: La inflación se disparó hasta el 6,5%, en diciembre 2021 (art.11)
 - La locura de las criptomonedas (art.12)
 - El Salvador se convierte en el primer país del mundo en adoptar el *bitcoin* como moneda legal (art.13)
 - ¿Algo a cambio de nada? La renta básica universal (art.15).
 -

PROVA D'ESTUDI CONTINUAT 1 (PEC1)

La pandèmia del Covid-19 va esclatar i expandir-se, al llarg del 2020, per tot el món, i ens va portar, degut a un confinament massiu de la població, a una paràlisi i caiguda en la producció de bens i serveis (PIB) inimaginable (EL PIB espanyol va caure un 11%; a Europa, un 6,4%; i a EE.UU. un 9,5%).

En el moment que s’ha pogut reprendre l’activitat econòmica han sorgit tota una sèrie d’inconvenients inesperats. Entre d’altres, s’han disparat els preus de la majoria de les matèries primes: els preus del coure, del níquel, del gas i del petroli, han assolit màxims històrics; el cost del transport marítim de containers s’ha arribat a x per 7. La producció de molts bens de consum s’ha hagut d’alentir per manca de components electrònics. Les causes de tot això, son, clarament, variades i complexes; entre elles cal destacar el coll d’ampolla en el transport marítim. Lamentablement, les expectatives de creixement dels diferents països s’han hagut de corregir a la baixa massa sovint.

A tot això, hem de sumar que degut al conflicte Ucraïnès, que enfronta a Rússia amb els països de l'OTAN (Organització del Tractat del Atlàntic Nord), tant Europa com EE.UU estan preparant sancions a gran escala en el cas d'un atac rus: Entre aquestes sancions es rumoreja la de tancar per complet els mercats financers europeus i de EE.UU. per les empreses i entitats financeres russes, prohibir als bancs russos a operar en dòlars o amb euros, i la de reduir dràsticament la importació europea de petroli i gas russos (Rússia subministra el 26% del petroli i el 40% del gas que consumeix Europa). Dels 4 gasoductes provinents de Rússia només el *Nord Stream*, que connecta directament amb Alemanya, a través del mar bàltic, opera a nivells normals.

Gasoductos ucranianos (2014)

La Unió Europea considera que té una forta capacitat de perjudicar a l'economia Russa, doncs el 38% de les exportacions russes tenen com a destí Europa, mentre que només el 4% de les exportacions europees tenen com a destí territori rus.

Respon a les següents preguntes (sigues breu i concret)

Exercici 1.1 Quina va ser una de les mesures estrella activades l'any 2020, per la Unió Europea, com element esmorteïdor, per tal d'evitar, malgrat la paràlisi econòmica, que l'atur no es disparés a nivells estratosfèrics? Explica en què consistia aquesta mesura.

La mesura activada van ser els ERTes (expediente de regulación temporal de empleo). Aquesta mesura consisteix en permetre a les empreses suspendre temporalment el contracte de treball del seu personal o bé reduir la seva jornada laboral per causes derivades de força major o per causes econòmiques, tècniques, organitzatives o de producció. Les persones en situació d'ERTE cobren aproximadament el 70% del sou i continuen sent considerades població activa.

Exercici 1.2 Explica en què es diferencia l'**Ingrés Mínim Vital (IMV)** aprovat pel govern espanyol, el desembre del 2020, i el concepte de **Renda Bàsica Universal (RBU)**.

La principal diferència entre l'IMV i la RBU és que com el mateix nom indica la RBU, aquest és distribuït de forma universal, és a dir, a tothom per igual (mateixa quantitat). En canvi, l'IMV té un caràcter condicional, és a dir, va destinat als ciutadans més vulnerables.

Exercici 1.3 El desembre de 2021 la **inflació interanual** a Espanya ha estat d'un 6,5% mentre que la **inflació subjacent** es va situar en un 2,2%? Què vol dir això i com explicaries aquestes diferències tant grosses? Què significa interanual? Estem davant d'una inflació de demanda o d'oferta? Raona la resposta.

Que la inflació interanual hagi sigut tan alta, del 6,5%, mentre que la inflació subjacent només ha sigut del 2,2%, indica que els preus de productes energètics (augment del preu de la llum del 72% i combustibles líquids del 45,4% d'entre d'altres) i d'aliments sense elaborar (llegums, carn, cereals, etc.), van patir grans fluctuacions ocasionant aquesta gran diferència.

Interanual vol dir que pertany a un període de dotze mesos, per tant, la inflació interanual és l'augment de preus ocasionat durant els últims dotze mesos.

Estem davant una inflació d'oferta, a l'encarir-se els preus dels recursos productius com la llum o el petroli, els costos de producció han augmentat i han fet que s'encareixi tant la mà d'obra com els preus.

Exercici 1.4 D'acord amb l'article "Hay vida más allá de la jornada completa", quines mesures podria prendre el govern espanyol per incentivar la contractació a temps parcial?

Es necesaria la flexibilidad en cuanto a los horarios y asegurar "protección social" a la población que se involucra en contratos a tiempo parcial. Sin flexibilidad horaria, se pierde productividad cuando hay unidades que no ven factible la implementación de un trabajo en su vida diaria. Un contrato de tiempo parcial pierde su sentido si la persona decide que las molestias de adaptarse a un horario rígido exceden lo tolerable. Tampoco es posible empujar a la población hacia un contrato a tiempo parcial si el sueldo es insuficiente para la sustentación de condiciones de vida que el público objetivo crea aceptables. Por ejemplo: la reducción de pensión a causa de trabajar a tiempo parcial inclina la balanza a la hora de decidir.

Exercici 1.5 Les dades del mercat laboral ens mostren, de vegades, un creixement de l'atur superior a la destrucció de llocs de treball. Com explicaries aquest fenomen?

Quan s'analitza l'evolució de l'atur s'ha de tenir en compte un altre factor a més de la destrucció de llocs de treball; aquest factor és l'augment de la població activa. Per exemple el cas d'una dona que no treballava, però degut a la pèrdua de treball d'algun membre de la família comencen a buscar un lloc de treball.

Exercici 1.6 Es correcte dir que inflació i IPC son sinònims? en què es diferencien? Què significa tipus d'interès reals negatius?

No és correcte, ja que l'IPC recull una mostra representativa concreta per a mesurar i avaluar l'impacte de la pujada de preu, i la inflació és la pujada generalitzada dels preus a l'economia.

Interès real negatiu equival a la pèrdua de poder adquisitiu, és a dir, podries guanyar en un sentit nominal (interès positiu), però perdre en termes de poder adquisitiu (inflació). Això es pot explicar amb un exemple: suposem que un any l'interès nominal és de l'1% i la inflació del 3%, uns "inversors" haurien guanyat en termes nominals però perdut en termes de poder adquisitiu per culpa de la inflació, ja que ens quedaria un interès real del -2%.

Exercici 1.7 Si el president d'Ucraïna, Volodímir Zelinski, per tal d'evitar el col·lapse de la seva economia instaurés una renda bàsica universal pels seus ciutadans, finançada a través de l'emissió de nous grivnas per part del Banc Central d'Ucraïna, de 10.000 grivnas/mes (1grivna=0,031€), quines creus que podrien ser les conseqüències sobre l'economia d'Ucraïna? Raona la resposta.

Com tot en aquest món tindria efectes positius i negatius sobre l'economia ucraïnesa.

Encara que fent balanç, penso que seria beneficiós per als ucraïnesos, ja que la instauració d'una renda bàsica universal els ajudaria en un moment de tensió com estan ara sota les amenaces russes, per tant, rebre una quantitat fixa de diners a part de ser un ajut econòmic seria també una manera de reduir l'estrès en la ciutadania.

Adicionalment, esmorteiria els efectes d'una crisi en termes de desigualtats econòmiques (cosa bastant probable en una crisi), i s'aconseguiria que els ciutadans amb treballs mal remunerats poguessin rescindir els seus contractes i aconseguir així ser millor valorats.

Ara bé, algunes de les conseqüències negatives serien la devaluació de la pròpia moneda i l'encariment general que ocasionaria i el pensament entre alguns ciutadans de no motivar-se buscar treball a causa d'aquest subsidi.

Exercici 1.8 Recentment, 7 de setembre de 2021, el Salvador s'ha convertit en el primer país del món en acceptar el bitcoin com a moneda de curs legal, junt amb el dòlar, (vigent des del 2001). Proposa 3 oportunitats/avantatges i 3 riscos/desavantatges que se'ls hi presenten al haver pres aquesta decisió.

+ Bitcoin podría evitar la navegación entre posibles obstáculos burocráticos.

+ Con la gran locura alrededor de esta moneda virtual, es posible conseguir grandes inversiones en poco tiempo; lo cual es una oportunidad para propulsar una empresa nueva.

+ Si Bitcoin no falla, la decisión tomada en Salvador puede llevarles a ser los primeros en involucrarse con "monedas del futuro". (No se si realmente es una ventaja, o si vale la pena el riesgo; ya sabrán ellos.)

- Bitcoin no es una moneda regulada, con lo cual aquellos que decidan usarla tendrán que afrontar las consecuencias solos en caso que la moneda falle.

- A las autoridades no les gusta la pérdida del control. Como no pueden controlar Bitcoin, intentarán obstruir su viabilidad. Aunque Bitcoin pueda ser un paso necesario para quitar poder a las "entidades de autoridad" sobre el público, en mi opinión, de momento no tiene suficiente anclaje: a menos que Bitcoin sea implementado en un uso extenso, más rudimentario, más allá de las especulaciones, Bitcoin continuará siendo una fluctuante burbuja a punto de explotar.

- Según conozco, Bitcoin no tiene suficiente credibilidad como para facilitar el flujo de recursos en una comunidad: nadie acepta Bitcoins en el supermercado. Bitcoin no te permite adquirir tierra, apartamentos o bienes consumibles. A menos que la gente busque “¿Dónde puedo gastar mis Bitcoins?”, no encontrará sitio que permita el flujo de esta moneda. A mi me parece que esta moneda es tratada más como una carta pokemon para coleccionistas que como una moneda para el público. Supongo que si hay más gente que piensa como yo, no se toma Bitcoin en serio, nunca irá más allá de lo que es ahora.

Exercici 1.9 *Amb els darrers mesos, sospitem que, al llarg d'aquest any, un nombre considerable de famílies espanyoles, han vist disminuir els seus ingressos familiars i, en conseqüència, ha empitjorat, el que anomenem, la distribució equitativa de la renda. Explica dues maneres de mesurar si això ha estat així, o no.*

- Corba de Lorenz: Relaciona els percentatges acumulats de població amb els percentatges acumulats de la renda que aquesta població rep.

- Coeficient o índex de Gini: medeix la superfície entre la corba de Lorenz i una línia hipotètica de equitat absoluta.

Comparant les dades d'aquest any amb les de l'any anterior al mateix trimestre es podria valorar si ha empitjorat la distribució equitativa de la renda.

Exercici 1.10 *Ens enganyen els polítics? És possible que en un país on en un any els productes de consum més freqüents, com ara la llet, els ous, el pa, l'oli, i altres productes alimentaris han pujat més d'un 10%, i la inflació només hagi estat d'un 3%.?*

En aquest cas no, ja que en el primer cas estaríem parlant de l'IPC, és a dir, estaríem avaluant sobre unes dades en concret de la cistella de productes de consum, en aquest cas dels productes alimentaris que han pujat més de la mitjana, però també n'hi ha d'altres productes que estan per sota o ha baixat el seu preu, i en l'altre cas, parlem de la inflació, que tracta la pujada de preus de forma generalitzada.

Exercici 1.11 *Imaginat que, en el pitjor dels casos, Rússia envaeix Ucraïna i la OTAN aplica les sancions promeses. Quines podrien ser les conseqüències econòmiques per Europa?*

Per a Europa a més a més de les possibles tensions que es produirien, en ser Rússia el principal exportador de petroli i gas cap a Europa, aquestes provocarien un augment addicional en la inflació de l'energia, ja que s'haurien de buscar altres proveïdors.

Amb el tancament dels mercats financers amb les empreses i entitats financeres russes i la sanció imposada sobre l'euro i el dòlar, es tallaria tota mena de relació amb Rússia afectant així també a diverses empreses europees.

Exercici 1.12 *En el cas d'invasió russa i aplicació de les sancions per part de la OTAN quines podrien ser les conseqüències pel el ruble rus? Raona la resposta*

El valor del rublo baixaria respecte al valor de altres monedes, ja que el seu poder adquisitiu fora de Rússia baixaria. Perden el poder adquisitiu fora de Rússia (perquè ja no els pot canviar al Dòlar/Euro) pot afectar el flux de productes importats: ningú involucrat querrà canviar euros per rubles perquè el mercat del euro i el dòlar és molt més gran que el mercat del rublo. Productes importats pujarien de preu i podria passar a ser més escassos, amb el qual el rublo perdria valor tant dins com fora de Rússia. Tot i que d'una o altra forma, els mercats involucrats es veurien afectats negativament respecte als altres competidors, crec que Rússia patirà les conseqüències molt més que Europa o Amèrica.

Exercici 1.13 *Un augment de la productivitat és sinònim, sempre, d'un augment de la producció? (raona la resposta)*

No, productivitat és l'índex econòmic que relaciona la producció amb els recursos emprats per obtenir dita producció; per tant, un augment de la productivitat també es pot aconseguir reduint els recursos emprats.

Exercici 1.14 *Un dels estris principals per combatre la pandèmia han estat les mascaretes. Però a l'inici de la crisi, aconseguir-ne una era molt difícil i, si en trobaves, s'havia de pagar una fortuna per aconseguir-la. Ara bé, en aquests moments resulta molt fàcil trobar-ne i són, relativament, barates. Explica d'acord amb l'ortodòxia econòmica de les funcions d'oferta i demanda aquest fenomen.*

Al començament de la pandèmia, la demanda de mascaretes era molt elevada i les empreses encarregades de la producció d'aquestes encara no havien tingut el temps d'adaptar-se. Aquesta situació d'elevada demanda i poca oferta va ocasionar inestabilitat en el mercat de les mascaretes fent que aquestes tinguessin un gran valor i aconseguir una fos molt difícil i de cost elevat.

Actualment, l'oferta de les mascaretes ja s'ha normalitzat i en part ja no hi ha tanta demanda, ja que tots ja estem ben informats de la situació covid. Aquesta nova situació amb l'oferta i demanda de mascaretes ja més normalitzada ha estabilitzat els preus i és el que fa que sigui fàcil i econòmic obtenir una.

Exercici 1.15 *Si fossis banquer i poguessis triar el coeficient de caixa voldries tenir un coeficient de alt o baix? Justifica la resposta*

Un coeficiente bajo, lo cual me da flexibilidad para hacer fluir el dinero y estimular el movimiento de la población. Si el coeficiente es alto, como si fuera "la edad media", el dinero se acumularía en unos puntos y sería escaso en otros. El banco no se podía permitir dar préstamos, lo cual prácticamente cerraría el paso a aquellas unidades que no tienen dinero. También creo que el valor de la moneda subiría exageradamente a causa de la falta de su circulación, lo cual exageraría el poder que tienen "los ricos" sobre el mercado. Este "poder" sería inestable y destructivo para la integridad del sistema. *Lo anterior solo si se sube el coeficiente de forma exagerada o al 100%. En resumen, cuanto más pequeño, más flexibilidad tengo yo como bancario en hacer crecer nuestra civilización, pero a la vez, si no tengo cuidado, puedo dañar e incluso destruir el sistema monetario.

Exercici 1.16 *Per què creus que el govern del PP va decidir salvar a Bankia, amb un ajut, possiblement, de més de 30.000 milions de €, mentre estava aplicant dures retallades a la sanitat i l'educació a Espanya? Va ser, per què eren una banda criminal còmplices dels banquers? Defensa els teus arguments.*

Segons el meu punt de vista, crec que el PP va decidir salvar a Bankia, ja que el govern Espanyol no té dret d'impressió de bitllets, i, per tant, l'única forma que tenen de tornar els diners als ciutadans és salvant el banc, i que aquest tornés els diners. A part d'això no augmentaria la inflació de la moneda, perquè en imprimir, es devalua el preu.

Exercici 1.17 *Explica que son els "indicadors avançats" i posa un exemple*

Els indicadors avançats ens ofereixen informació que serveix per determinar el comportament futur del cicle econòmic, oferint senyals avançades sobre aquest.

Un dels indicadors avançats més utilitzats es el de les comandes industrials: el índex de comandes enquesta al managers encarregats de les comandes en les empreses sobre l'augment o no de les seves comandes en l'últim mes.